

از دل تاریخ

فاطمه عنابستانی ۲۸ سال سابقه تدریس در آموزش و پرورش دارد. لیسانس حقوق قضایی دارد. هم‌اکنون در دوره کارشناسی ارشد رشته تاریخ ایران اسلامی درس می‌خواند و دبیر مطالعات اجتماعی و سرگروه مطالعات اجتماعی اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران است.

عکاس: احمد رضا کریمی

الهام فراستی

شاید بعضی از درس‌های حفظی را کمتر بتوان با ایده‌ها و روش‌های نو تدریس کرد، اما معلم خوش‌ذوق، صرف‌نظر از اینکه چه درسی می‌دهد، به اینکه چگونه آن درس را ارائه کند فکر می‌کند و همیشه به دنبال روش‌های جدید برای تدریس بهتر و یادگیری عمیق‌تر دانش‌آموزان است. با خانم فاطمه عنابستانی، دبیر تاریخ، برای اطلاع از ایده‌نوی ایشان در تدریس این درس به گفت‌وگو نشستیم. شما را به خواندن خلاصه آن دعوت می‌کنیم:

ایده‌نوی خود را در فرایند تدریس درس تاریخ توضیح دهید.

من از همان سالی که دبیر این درس شدم، سعی کردم دانش‌آموزانم را نیز به این درس جذب کنم. در سال تحصیلی ۹۷-۹۸ مثل تمام سال‌های کاری‌ام سعی کردم در کنار بچه‌ها و با دادن انگیزه به آن‌ها، شوق نوشتن پژوهش را در وجودشان افزایش دهم و در کنارشان باشم تا با تحقیق روی دوره‌ها، با ویژگی‌های سلسله‌های تاریخی کشورمان آشنا شوند. برای آشنایی با هر جریانی در معرض حادثه و در موقعیت قرار گرفتن بیشترین اثر را دارد. من برای آشنایی بچه‌ها با دوره‌های تاریخی، ابتدا تمامی اسامی درس تاریخ پایه نهم را از کتاب درآوردم. از بچه‌ها خواستم هر کدام یک اسم انتخاب کند و با انتخاب آن، کارهای آن شخص را در کلاس به صورت نمایشی اجرا کند. همچنین، از آن‌ها می‌خواستم احساسشان را درباره نقشی که داشتند اجرا می‌کردند بگویند.

سال بعد ایده‌ام را گسترش دادم. دوره‌های تاریخی (از پیش از تاریخ تا دوره فعلی) را برای دانش‌آموزان نوشتیم و از آن‌ها خواستیم هر کدام یک دوره تاریخی را با توجه به علاقه خود انتخاب کنند و در مرحله اول درباره زندگی اجتماعی آن دوره (خوراک، پوشاک، مشاغل، جنگ‌ها و نتایج آن‌ها) تحقیق کنند. همچنین، برای کسب اطلاعات از منابع معتبر استفاده کنند. در این مرحله، همیشه در زنگ تاریخ منتظر کارهای بچه‌ها بودم تا با هم رفع اشکال کنیم. در مرحله بعد از آن‌ها می‌خواستم بگویند در آن دوره تاریخی، به عنوان یک دختر ۱۵ ساله، دوست داشتند چه نقشی داشته باشند؟ آن نقش را در دل یک واقعیت به صورت داستان بیان کنند. در واقع با این کار بچه‌ها را به نوشتن ترغیب کردم. در این خیال‌پردازی آزاد بودند هر طور دوست دارند بنویسند. بعد از جمع‌آوری نوشته‌های دانش‌آموزانم، آن‌ها را بازنویسی و ویرایش کردم. البته زبان بچگانه آن را عوض نکردم. در نهایت، مطالبی را که اشکالات تاریخی نداشتند، جمع و با اسم خود دانش‌آموزان به شکل کتاب چاپ کردم.

حالا چه پیشنهادی برای معلمان این درس دارید؟

منتظر نباشیم تغییرات در جای دیگری اتفاق بیفتند. هر معلمی در کلاس خودش ممکن است فی‌البداهه چیزی به ذهنش برسد که دستمایه تدریس بهتر و یادگیری عمیق‌تر دانش‌آموزان باشد. برای این کار می‌توان از وسایل و امکانات در دسترس استفاده کرد. این ذهن خلاق معلم است که به کمک بچه‌ها می‌آید و شرایط را برای یادگیری عمیق‌تر فراهم می‌کند.